

Kuumailmapallon vuosi

5.6.1783 tehtiin Ranskassa ilmailun historiaa ja tuosta ajankohdasta on tänä vuonna kulunut 200 vuotta. Silloin kohosi nimittäin Montgolfierin veljesten kuumailmapallo yläilmoihin Annonayn kaupungissa Etelä-Ranskassa. Merkittävää on, että oululaisen apteekkarin Johan Julinin, samoin miehittämätön, kuumailmapallo nousi Pohjoismaiden ensimmäisenä ilmaan jo seuraavana vuonna. Olimme siis vielä silloin hyvin mukana kamppailussa ilmojen herruudesta, mutta puhti loppui kesken.

Ranskalaiset veljekset Joseph ja Etienne Montgolfier ovat jääneet historiaan ilmailun uranuurtajina. Heidän 800 kuutiometrin laajuinen kuumailmapallonsa saavutti noin puolen kilometrin korkeuden. Ilmapallon avoimen suun alla paloi oljista ja villoista kyhätty nuotio. Pallon valmistusaineina olivat kangas ja paperi.

19.9.1783 Etienne Montgolfier esitteli Versailles kuningasperheen läsnäollessa neljäntoista metrin levyisen kuumailmapallon. Sillä lensivät lammas, kukko ja anka yli puolentoista kilometrin päähän lähtöpai-kasta.

Mongolfierin veljekset eivät kuitenkaan saaneet nimiinsä miehitettyä ilmapurjehdusta, sillä Pariisissa ehdittiin valmistaa kuuluisan fyysikon professori A.C. Charlesin johdolla vetyilmapallo, jolla Pilâtre de Rozier ja Arlandesin markiisi nousivat il-

maan 21.11.1783. Ilmapallo nousi noin tuhannen metrin korkeuteen Pariisin yläpuolelle ja tämä maailman ensimmäinen onnistunut ilmalento kesti 25 minuuttia.

Apteekkari Johan Julinin kuumailmapallo liittyy läheisesti Kuningas Kustaa III paluuseen pitkältä ulkomaanmatkalta. Kuningasta juhlettiin juhla jumalanpalveluksin ja kunialaukauksin 29.8.1784. Johan Julin juhlisti tilaisuutta lähettämällä yläilmoihin kuumailmapallon, jota tilaisuutta Stockholms Posten referoi syyskuussa seuraavasti:

”Lisätäkseen juhlatunnelmaa oli apteekkari Julin valmistanut ja muun muassa Kuninkaallisen Majesteetin nimellä varustanut ilmapurjehduspallon, joka mahdollisesti ensimmäisenä lajissaan Suomessa laskettiin ilmapuolella torilta lentämään maaherran sekä useiden säätyhenkilöiden ja muiden katselijoiden läsnäollessa; nämä ilmaisivat tyytyväisyytensä tämän kauniin ja täällä ennen tunteuttoman keksinnön johdosta kätentaputuksin ja vilkkain eläköönhuudoin Kuningas Kustaa III:n kunniaksi.

Kun palloa ei enää ilmassa voitu nähdä, lähtivät kaupungin ja maaseudun säätyhenkilöt miehissä ja naisissa tanssiaisiin, missä ensin juotiin Hänen Kuninkaallisen Majesteettinsa malja Hänen terveydekseen tykinlaukauksien kaikuessa ja alamaisin onnentoivotuksin ja sitten huviteltiin tanssilla ja musiikilla seuraavan päivän aamuun asti.”

